

Da undertegnede Commission havde overtaget det Hverv at lede de af det Offentlige foranstaltede Undersøgelser paa den Del af Grønlands Vestkyst, hvor de danske Colonier ere beliggende, kom vi snart til den Erkjendelse, at Undersøgelserne ogsaa burde udstrækkes til at omfatte den tilsvarende Del af Østkysten, der paa store Strækninger er saagodtsom aldeles ukjendt, og især gjælder dette i fuldeste Maal om Partiet mellem 65 og 70° N. Br.

Som bekjendt hersker der endnu delte Meninger om, hvor Nordboernes Østerbygd har ligget, da Spørgsmaalet ingenlunde kan siges at være endelig løst ved Graahs Undersøgelsesrejse i 1828—31. Især vilde det være af største Vigtighed at faae afsøgt det Indre af Østkystens Fjorde saa omhyggeligt som muligt; thi af Mangel paa tilstrækkelig Udrustning og i sin ofte hjælpeløse Tilstand maatte Graah væsentlig indskrænke sig til at undersøge den yderste, mod Havet vendte Kyststrækning, hvor man efter Kjendskabet til Vestkystens Bebyggelse har mindre Anledning til at søge Nordboernes Bopladser, hvis de overhovedet findes der. Selv om nu det archæologiske Udbytte maatte blive negativt, har det ligefuldt stor Betydning for et i høj Grad interessant Afsnit i Nordens Historie at faae Spørgsmaalet om Østerbygdens Beliggenhed undersøgt saa alsidigt som muligt.

Er der noget Land, der kan siges at have Forpligtelse til at lade de herhen hørende Undersøgelser foretage, er det Danmark, og, naar de ikke alt for længst ere optagne paa ny fra

VIII

dansk Side, er Grunden dertil formentlig alene den, at de ere forbundne med særegne Vanskeligheder og kræve betydelige Udgifter, naar de skulle ledes paa en tilfredsstillende Maade. Omkostningerne synes dog ikke at burde tillægges nogen afgjørende Betydning, da Statskassen har et saa betydeligt aarligt Overskud af Grønland, at den med Lethed vil kunne afholde de med Expeditionerne forbundne Omkostninger, og der vil vel næppe kunne findes en smukkere Anvendelse for en Del af dette Overskud, end netop til Undersøgelser i selve Landet. Man kan derfor formentlig ikke forsvare at lade Fremmede iværksætte for os dette nationale Foretagende.

Naar vi her have stillet den archæologiske Undersøgelse i Spidsen som et Hovedformaal med de østgrønlandske Expeditioner, maa vi tillige gjøre opmærksom paa, at der ved Siden deraf er en Mængde andre Formaal, der bør forfølges. Vi skulle blot henvise til Betydningen af at faae anstillet grundige Undersøgelser af de nuværende, for Europas meteorologiske Forhold saa betydningsfulde Strømnings- og Isforhold langs Grønlands Østkyst, endvidere Undersøgelser angaaende Dyrelivet og Dybderne i dette Hav, saavel som alt, hvad der angaar Kystlandets physiske og naturhistoriske Beskaffenhed, hvorom vi egentlig ikke have det ringeste Kjendskab, lutter Spørgsmaal, der staa i nøjeste Forbindelse med tilsvarende Undersøgelser, der alt ere og forhaabentlig ogsaa i Fremtiden ville blive anstillede paa Landets Vestkyst. Der er ingen Grund til at nære Frygt for, at Expeditionerne skulle vende tilbage uden at medbringe vigtige videnskabelige Resultater enten i alle eller i nogle af de her antydede Retninger.

I den Overbevisning, at der fra dansk Side burde foretages en planmæssig Undersøgelse af Grønlands Østkyst fra Cap Farvel, om muligt lige til den 70de Bredegrad, fremkom vi baade i Begyndelsen af 1880 og 1881 med Forslag om at afsende tvende Expeditioner, en Konebaadsexpedition, der fra Cap Farvel skulde arbejde sig mod Nord, indtil c. 66° N. Br.,

og en Skibsexpedition, der ved Hjælp af et særligt dertil udrustet Dampskib skulde landsætte en Expedition omtrent ved 70° N. Br., hvis Opgave det skulde være at undersøge den ukjendte Kyststrækning sydefter, om muligt lige ned til 66° N. Br. Forslaget støttede sig til de to hermed følgende Betænkninger af Capitainerne i Flaaden Wandel og Normann, til hvem vi i 1879 og 1880 havde rettet Anmodning om at skaffe os forskellige Oplysninger, som vi vidste, at de vare i Besiddelse af, og som kunde tjene til at belyse det foreliggende Spørgsmaal. De havde nemlig begge ikke blot længe omfattet dette med varm Interesse, men ogsaa havt Lejlighed til fremfor andre af deres Standsfæller at gjøre sig bekendt med Isforholdene i de arktiske Have ved Grønlands og Islands Kyster. Da begge Betænkninger tildels behandle det samme Æmne, kunde det ikke undgaas, at der deri maatte forekomme Gjentakelser, men vi have dog ikke af den Grund anseet det for nødvendigt at anmode Forfatterne om at foretage Forkortelser deri. Det vilde let have borttaget noget af det Individuelle i de to Fremstillinger, der ere nedskrevne under tildels forskellige Forudsætninger, hvorfor de, bortset fra de nævnte Gjentakelser, supplere hinanden.

Som det vil sees, har Capitain Wandel nærmest givet en Oversigt over de hidtil, baade af Danske og Fremmede anstillede Forsøg paa at naa Østkysten med Skibe og meddelt de deraf udledede Resultater, hvoraf fremgaar, at der for den sydlige Del af Østkystens Vedkommende næppe kan være Tale om at søge Land undtagen paa Strækningen mellem 65° og 66° N. Br. Capitain Normann har i sin Betænkning især givet en Fremstilling af, hvorledes en Undersøgelse af den hidtil ukjendte Kyststrækning mellem 65° og 70° N. Br. efter hans Mening bedst vilde kunne foretages, og tillige i Slutningen af Betænkningen fremsat et Overslag over de dermed forbundne Omkostninger.

Da der nu alt paa Finantslovene for Aaret 1882 og 1883

og for Aaret 1883 og 1884 er bevilget 40000 Kroner til Iværksættelsen af den ene Del af Forslaget, nemlig til en Konebaads-Expedition, der allerede i dette Aar under Lieutenant Holms sagkyndige Ledelse har været i fuld Virksomhed med at undersøge den nærmest Cap Farvel liggende Del af Østkysten, staar der endnu tilbage at faae iværksat den anden Del af vort Forslag, nemlig Udsendelsen af en Skibsexpedition.

Vi motiverede i 1880 vort Forslag ganske i Almindelighed med, at der her kun er Tale om Undersøgelser, som med Rette kunne ventes overtagne af Danmark og tilmed vedrøre Landstrækninger, der dels ere underlagte den danske Stat, dels grændse umiddelbart op til saadanne, og som alene i Betragtning af deres Beliggenhed nær ved de af den civiliserede Verden befærdede Have ikke bør lades upaaagtede i vore Tider. Der er i den mellemliggende Tid ikke skeet nogen Forandring i de af os dengang fremsatte Anskuelser undtagen angaaende den direkte Besejling af Grønlands Østkyst, i hvilken Henseende de ere blevne noget modificerede paa Grund af, at det iaar er lykkedes Professor Nordenskiöld at komme ind til Kysten paa c. 65° N. Br. Vi vovede nemlig ikke i vort tidligere Forslag direkte at optage den i Slutningen af Capitain Wandels Betænkning fremsatte Tanke at gjøre et Forsøg paa at lande med Skib paa Østkysten mellem 65° og 66° N. Br., fordi alle hidtidige Forsøg paa at komme ind til denne Kyst vare fuldstændigt mislykkede. Nordenskiölds Landgang iaar netop paa dette Sted har godtgjort Rigtigheden af Capitain Wandels Anskuelse, og, uagtet man ingenlunde kan gjøre Regning paa, at det til enhver Tid vil være muligt der at landsætte en Expedition, ansee vi det dog for rigtigst, at et Forsøg i denne Retning bliver en af Hovedopgaverne for en eventuel østgrønlandsk Skibsexpedition.

Lykkes Forsøget, har Expeditionen et fortrinligt Udgangspunkt, hvorfra mindre Expeditioner ville kunne afsendes, baade mod Nord til den aldeles ukjendte Kyststrækning, og mod Syd henimod det Terræn, hvor Lieutenant Holm til den Tid maa

antages at være i Virksomhed. Disse to Expeditioner ville der- ved baade kunne virke sammen og støtte hinanden paa for- skjellig Maade.

Lykkes det derimod ikke tidlig paa Sommeren at naa Land paa det omtalte Sted, hvilket næppe er rimeligt, bør Skibet ikke spille for megen Tid med at gjentage Forsøget paa denne Aarstid, men, overensstemmende med det af Capitain Normann fremsatte Forslag omtrent i Midten af Juli søge at nærme sig Kysten paa et nordligere Punkt, omtrent paa $71-72^{\circ}$ N. Br., og der landsætte en Expedition. Vi tillade os at henvise til, hvad der herom er meddelt i Capitain Normanns Betænkning, og især at udhæve Afsnittet S. 51—55, hvori der er gjort Rede for Enkelthederne i hans Plan, idet vi i alt væsentligt kunne tiltræde hans Forslag om Expeditionens S sammensætning, Ud- rustning, Overvintring og Arbejdsmethode.

Naar det sidstnævnte Hverv er tilendebragt, vil Skibet an- løbende Island atter søge til det først omtalte Parti mellem 65° og 66° N. Br., og der vil da, hvis dette naas i den første Halv- del af Sept. Maaned, være større Sandsynlighed end tidligere for at kunne naa ind til Kysten, hvor Isen paa denne Tid an- tagelig optræder i mere spredte Masser. Lykkes det nu at komme ind til Kysten, vil der kunne oprettes et Depot, som eventuelt vil kunne komme begge de andre Expeditioner tilgode. Commissionen vilde nemlig ansee det for ønskeligt, om der ogsaa her kunde landsættes en Expedition, idet denne vilde danne et vigtigt Bindeled mellem den nordlige Station og Lieutenant Holms Expedition, der vides alt iaar at have anlagt et Hoved-Depot paa 61° N. Br.

Det ligger i Sagens Natur, at Isforholdene kunne være saaledes beskafne, at den i Hjemmet udkastede Plan ikke lader sig udføre i en eller anden Retning, og Chefen for Skibs- expeditionen maa derfor have fuld Frihed til efter bedste Skjøn- nende at benytte forhaandenværende gunstige Omstændigheder,

selv om der derved skeer væsentlige Afvigelser fra den lagte Plan, naar blot Hovedøjemedet med Rejsen forfølges.

Med Hensyn til Omkostningerne til Skibsexpeditionen, da har Capitain Normann i sit S. 55 fremsatte Overslag forudsat, at de skulle omfatte baade en Konebaads- og en Skibsexpedition, men, efterat der nu til den første alt er bevilget 40000 Kr., maa Beløbet til den sidste formindskes med denne Sum, saa at den tidligere Overslagssum, der lyder paa 420,000 Kroner, reduceres til 380,000 Kr., og de enkelte Poster ville andrage følgende Summer:

Anskaffelse af et passende Skib	Kr. 125000
Forandring, Forbedring og Omaptering	- 30000
Rekvisiter til Togtet	- 36000
Proviant	- 51000
Gage og Hyre	- 45000
Kul, Olie, Talg, Maskinformødenheder	- 25000
Skibets Vedligeholdelse og Reparation	- 40000
Forskjellige og uforudsete Udgifter	- 28000
	<hr/>
	380000

Efter de Oplysninger, man har indhentet i de mellem-liggende Aar, har man Grund til at antage, at Udgifterne ikke ville overskride de her calculerede Beløb. Totalsummen synes vel at være stor, men man maa ogsaa tage i Betragtning, at en meget betydelig Del deraf medgaar til at erhverve og indrette et Skib, hvortil den danske Marine ikke ejer noget tilsvarende. Det maa nemlig erindres, at Skibe, som skulle benyttes i Farvande, der kunne være opfyldte med Ismasser, bør have en i flere Henseender særegen Konstruktion. Det turde derfor være rimeligt, om Danmark, afseet fra Benyttelsen til den her foreslaaede Opdagelsesrejse, ejede et saadant Skib, for hvilket der er megen Anvendelse i vore nordlige Farvande.

XIII

Maatte nu dette vort Forslag vinde Regeringens og Bevil-
lingsmyndighedernes Sympathi og kraftige Understøttelse, vil
der, i Henhold til det foran udviklede, udfordres en Bevilling
paa 280,000 Kr. i Finantsaaret 1884—85, for derved at kunne
anskaffe et Dampskib og faae en Expedition afsendt i Begyn-
delsen af det kommende Finantsaar, medens der for de tvende
følgende Aar, over hvilke Foretagendet er tænkt udstrakt, kun
vilde kræves en Bevilling af omtrent 50,000 Kroner aarlig.

Commissionen for de geologiske og geographiske Undersøgelser
i Grønland, den 26de Oktbr. 1883.

Fr. Johnstrup.

N. F. Ravn.

H. Rink.

Til Marineministeriet.
